(Ф03.02-108)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

_____А.Гудманян

«_____»_____2020 р.

Система менеджменту якості

ПРОГРАМА

Атестаційного екзамену

здобувачів вищої освіти

за ОС «Бакалавр»

Галузь знань **24 Сфера обслуговування**

Спеціальність: **242 Туризм**

Освітньо-професійна програма: **Туризмознавство**

СМЯ НАУ ПДЕ 15.01.01-01-2020

Київ 2020

Програму атестаційного екзамену розробила:
доцент кафедри міжнародного туризму та
країнознавства, к.геогр.н., доцент _____ Ткачук Л.М.

Програма атестаційного екзамену обговорена та схвалена на засіданні випускової кафедри – кафедри міжнародного туризму та країнознавства.
Протокол №11 від «1» вересня 2020 р.
Завідувач кафедри _____ Дудник І.М.

Програма обговорена та схвалена на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол №_____ від «_____»_____2020 р.
Голова НМРР _____К. Сидоренко

УЗГОДЖЕНО
Декан ФМВ
_____ Ю. Волошин
«____»_____2020 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Врахований примірник

ЗМІСТ

стор.

1. Пояснювальна записка 4
2. Перелік програмних питань з дисциплін, які виносяться на атестаційний екзамен……..…… 7
3. Список літератури……..... 10
4. Рейтингова система оцінювання виконання завдань атестаційного екзамену……..……..…….……. 13
5. Перелік довідкових джерел інформації, якими дозволяється користуватись під час атестаційного екзамену …… 15
6. Додаток 1. Зразок оформлення екзаменаційного білету 16
7. Додаток 2. Зразок оформлення листу підготовки відповідей на екзамені 17
8 Форми документів …… ……... 18

1. Пояснювальна записка

Програма атестаційного екзамену розроблена відповідно до навчального плану № НБ-17-242/16 освітньо-професійної програми «Туризмознавство».

Атестаційний екзамен проводиться з **метою** оцінки набутих здобувачами вищої освіти під час навчання знань та вміння ці знання застосовувати для вирішення завдань професійної діяльності у сфері туризму.

Задачі атестаційного екзамену полягають у виявлені рівня професійних якостей випускника як майбутнього спеціаліста до самостійної трудової діяльності в області туризму та виявлення вміння орієнтуватись в потоці інформації і здатності здобувати інформацію з різних джерел.

Атестаційний екзамен проводиться випусковою кафедрою міжнародного туризму та країнознавства. У результаті навчання за освітньо-професійною програмою «Туризмознавство» здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- форми, види туризму, його суспільні функції;
- місце туризму в структурі суспільства й взаємозалежність їх розвитку;
- теоретичні засади та основні принципи організації туризму,
- основні структурні елементи індустрії туризму та особливості функціонування сфери туристичних послуг;
- законодавчу та нормативно-правову базу туризму України, систему його управління та регулювання;
- сучасні тенденції організації міжнародного туризму, провідні міжнародні організації та основні напрямки міжнародного співробітництва в галузі туризму;
- теоретико-методологічні аспекти процесу управління туристичною діяльністю, види, методи та процеси прийняття управлінських рішень;
- стилі керівництва туристичною фірмою, особливості процесу управління персоналом туристичної фірми;
- параметри соціальної та економічної ефективності управління підприємством туристичного профілю;
- організацію та технології роботи туристичної фірми;
- стандарти та класи туристичного обслуговування;
- принципи формування туристичних маршрутів;
- організаційно-технічні заходи з забезпечення туру;
- основні служби туристських підприємств, їх структуру та функції;
- методики розрахунку вартості туру;
- методики маркетингового аналізу туристичного ринку та просування і збуту туристичного продукту;
- механізми управління екскурсійною діяльністю в ринкових умовах;
- організаційно-інституційні засади розвитку екскурсійної справи в Україні;
- технологію підготовки та просування екскурсійного продукту;
- правила забезпечення безпеки екскурсантів;

- історичні аспекти розвитку індустрії транспортних подорожей в Україні та світі;
- особливості організації туристичних подорожей різними видами транспорту (залізничницею, за допомогою автотранспорту, водним транспортом та авіацією);
- туристичний потенціал і туристичну спеціалізацію країн світу;
- принципи і методи туристичної характеристики країн;
- географію подорожей країнами світу з метою відпочинку і розваг, лікувально-оздоровчого, ділового, релігійного туризму;
- лексику, граматику і синтаксис при діловому спілкуванні іноземною мовою;
- методику укладання договорів та угод, ділову та професійну термінологію іноземною мовою;
- основні граматичні та лексичні особливості перекладу літератури тури¬стичного змісту.

вміти:

- створювати конкурентоспроможну продукцію туристичного спрямування;
- оцінювати ефективність та перспективи розвитку туризму в окремих країнах;
- визначати можливості впровадження нових туристичних програм в різних країнах світу;
- застосовувати у практичній діяльності основні положення міжнародних та вітчизняних нормативно-правових актів;
- розробляти технологічний процес виробництва та споживання туристських послуг відповідно до призначення підприємства та сезонності, ефективно використовувати сучасні прикладні програмні продукти;
- укладати угоди із зарубіжними та вітчизняними партнерами та забезпечувати їх реалізацію на підставі існуючих вимог до діловодства партнерської сторони та договірного права;
- аналізувати туристичний потенціал конкретної країни і визначати її туристичну спеціалізацію;
- здійснювати дослідження кон’юнктури ринку та можливостей туристичного підприємства, використовуючи засоби інформаційних технологій та відповідні методики і прийоми маркетингових досліджень;
- здійснювати сегментацію ринку туристських послуг;
- здійснювати аналіз управлінських аспектів діяльності туристичного підприємства та його структурних підрозділів за певний звітний період;
- коригувати цінову, збутову та політику продажу туристичного продукту в залежності від стану ринку;
- приймати обґрунтовані управлінські рішення;
- досліджувати сильні і слабкі сторони діяльності туристичної фірми та знаходити варіанти оптимізації поведінки фірми на ринку.
- здійснювати пошук і добір потрібної наукової інформації для підготовки екскурсії;
- створювати та просувати на ринку інноваційний екскурсійний продукт;

- розробляти туристські маршрути з використанням різних засобів пересування;
- оптимізувати процес взаємодії туристичних фірм з транспортними компаніями;
- застосовувати професійну термінологію українською та іноземною мовою;
- проводити ділові зустрічі, переговори з іноземними партнерами;
- здійснювати телефонні контакти та ділове листування іноземною мовою
- укладати договори іноземною мовою.

Організація та проведення атестаційного екзамену відбувається відповідно до «Положення про атестацію випускників Національного авіаційного університету освітньо-кваліфікаційних рівнів (освітніх ступенів) бакалавра, спеціаліста, магістра», затвердженого наказом ректора №06/од від 05.02.2015р.

Атестаційний екзамен проводиться екзаменаційною комісією в терміни, визначені наказом ректора, відповідно графіка навчального процесу на поточний навчальний рік. Наказ ректора щодо персонального складу та терміну роботи екзаменаційної комісії доводиться до відома комісії та здобувачів вищої освіти не пізніше ніж за місяць до початку роботи комісії.

До атестаційного екзамену допускається здобувач вищої освіти, який успішно виконав у повному обсязі розроблений університетом, відповідно до вимог стандартів вищої освіти, навчальний план теоретичної та практичної підготовки за даною спеціальністю.

Порядок та умови проведення атестаційного екзамену доводяться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше ніж за чотири місяці до початку роботи екзаменаційної комісії.

Розклад проведення атестаційного екзамену та консультацій складаються відповідно до графіку навчального процесу, затверджуються проректором університету та доводяться до відома здобувачів вищої освіти не пізніше ніж за місяць до початку роботи екзаменаційної комісії.

Тривалість атестаційного екзамену, що проводиться в письмовій формі, не повинна перевищувати трьох годин на групу або потік.

Програма атестаційного екзамену здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 242 «Туризм» розроблена у відповідності зі Стандартом вищої освіти та освітньо-професійної програми підготовки бакалавра і містить перелік питань за наступними дисциплінами: «Туроперейтинг», «Організація готельного господарства», «Менеджмент у туризмі», «Маркетинг в туризмі», «Організація екскурсійної діяльності», «Організація транспортних послуг в туризмі», «Географія туризму» та «Ділова іноземна мова».

Екзаменаційний білет містить тестові завдання, теоретичне питання та ситуаційну задачу, орієнтовану на вирішення завдання практичного спрямування. При формуванні загальної оцінки слід виходити з того, що у структурі атестаційного екзамену тестові завдання становлять 50%, теоретичне питання – 20% та ситуаційна задача – 30%. Розділи програми атестаційного екзамену підготовлені на основі програм дисциплін, що увійшли до складу атестаційного екзамену. При підготовці до атестаційного екзамену здобувачам вищої освіти рекомендується користуватися літературою, наведеною у кінці програми.

Підсумкова рейтингова оцінка набутих випускниками ОС «Бакалавр» знань та вмінь складається з суми оцінок за виконання всіх завдань, передбачених програмою комплексного державного екзамену і визначається в балах, виходячи із 100-бальної шкали, з наступним перерахунком у оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

2. Перелік програмних питань з дисциплін, які виносяться на комплексний державний екзамен

«Туроперейтинг»

1. Форми і види туристської діяльності; системи управління і регулювання туристською діяльністю.
2. Особливості, функції та види сучасного туроперейтингу;
3. Принципи та умови проектування, просування, продажу туристичного продукту.
4. Законодавча та нормативно-правова база туризму, організаційно-правові аспекти туроперейтингу.
5. Технологія та документальне забезпечення проектування туристичного продукту.
6. Туроперейтинг реалізації та організації виїзних турів, приймання та обслуговування іноземних та вітчизняних туристів в Україні.

«Організація готельного господарства»

1. Сучасний стан та тенденції розвитку міжнародного і національного ринків готельної індустрії
2. Історія розвитку світової готельної індустрії та готельного господарства в Україні
3. Класифікація закладів розміщення та її значення в організації обслуговування в готелі.
4. Принципи організації діяльності готельного підприємства.
5. Технологія прийому і розміщення туристів в готелі та правила надання готельних послуг.
6. Форми та принципи управління діяльністю готельного підприємства
7. Документальне забезпечення діяльності готельного підприємства.
8. Обов’язки та вимоги до персоналу готельного підприємства.

«Менеджмент у туризмі»

1. Поняття і сутність менеджменту. Види, методи та процеси прийняття управлінських рішень.
2. Теоретико-методологічні аспекти процесу управління туристичною діяльністю.
3. Функції управління підприємством готельного господарства та туристичним підприємством.
4. Організаційне проектування підприємств туристичного профілю.
5. Аналіз зовнішнього середовища підприємств туристичного профілю. Кон’юнктура туристичного ринку та можливості туристичного підприємства.
6. Основи організації управління персоналом туристичного підприємства.
7. Стилі керівництва підприємством туристичної сфери.

8. Соціальна та економічна ефективність управління підприємствами туристичного профілю.
9. Загальний менеджмент якості в галузі туризму. Інструменти контролю якості надання туристичних послуг. Культура обслуговування і якість туристичних послуг.

«Організація екскурсійної діяльності»

1. Сутність категорій "екскурсія", "екскурсознавство". Історичні аспекти становлення екскурсійної справи.
2. Специфіка екскурсійного обслуговування. Характерні ознаки екскурсійної діяльності.
3. Суб'єкти надання екскурсійних послуг. Вимоги до туристських організацій щодо здійснення екскурсійного обслуговування. Якість екскурсійного обслуговування.
4. Документальне та методичне забезпечення екскурсійного менеджменту.
5. Класифікація екскурсій за відповідними критеріями.
6. Методика проведення різних видів екскурсій. Основні методичні прийоми проведення екскурсії.
7. Складові професійної майстерності екскурсовода. Шляхи підвищення екскурсійної майстерності.
8. Технологія підготовки екскурсій. Технологічна карта екскурсії. Портфель екскурсовода. Контрольний та індивідуальний текст екскурсії.
9. Права та обов'язки учасників екскурсії.
10. Шляхи удосконалення системи безпеки під час підготовки та здійснення екскурсій.

«Організація транспортних послуг в туризмі»

1. Роль і місце транспортних послуг на туристичному ринку. Класифікація транспортних подорожей і транспортних засобів.
2. Організація обслуговування туристів засобами автомобільного транспорту.
3. Особливості пересування й подорожі на автобусах. Правила туристично-екскурсійного обслуговування на автобусних маршрутах і турах (міжнародних та в межах України).
4 Структура забезпечення й організація перевезень туристів на залізничному транспорті. Міжнародні та національні залізничні сполучення, їх роль у перевезенні туристів, зокрема в Україні.
5. Засоби повітряних перевезень туристів. Правове регулювання повітряних польотів і перевезень. Правила перевезення туристів і багажу авіаційним транспортом.
6. Організація перевезення туристів регулярними авіарейсами. Організація чартерних перевезень туристів.
7. Водні маршрути для пасажирських перевезень і туризму. Організація круїзного туризму. Популярні річкові круїзи та морські круїзи в Україні та світі.
8. Принципи взаємодії туристичних фірм з транспортними компаніями.

«Географія туризму»

1. Географічні передумови виникнення переваг у розвитку туризму. Закономірності територіального поширення несприятливих для туризму природних і антропогенних явищ.
2. Рекреаційно-туристичні ресурси світу.
3. Ієрархічні рівні геопросторової організації туризму.
4. Глобальний рівень геопросторової організації туризму. Концепція просторової поляризації світового туристичного ринку
5. Макрорівень геопросторової організації туризму. Географічні закономірності міжрегіональних і внутрішньо регіональних туристичних потоків.
6. Географія подорожей з метою відпочинку і розваг, лікувально-оздоровчого, ділового, релігійного туризму.
7. Геопросторові відміни розвитку туризму у межах Європейського, Американського, Близькосхідного, Африканського, Південноазіатського та Азіатсько-Тихоокеанського туристських макрорегіонів світу.
8. Особливості, проблеми і перспективи територіальної організації світового туристичного ринку.

«Маркетинг в туризмі»

1. Теоретичні основи туристського маркетингу.
2. Методика маркетингових досліджень та методи отримання й обробки маркетингової інформації в туризмі.
3. Економічна ефективність маркетингу туристичної фірми.
4. Маркетингові дослідження конкурентного середовища туристичного підприємства.
5. Теоретичні засади маркетингових досліджень споживачів.
6. Теоретичні аспекти цінової, продуктової та збутової політики маркетингу туристичної фірми.

«Ділова іноземна мова»

1. Лексика, граматика і синтаксис при діловому спілкуванні.
2. Загальновживана та професійна лексика.
3. Основні граматичні та лексичні особливості перекладу літератури туристичного змісту.
4. Основні правила роботи з діловими документами. Методика укладання договорів та угод.
5. Укладання страхових договорів з іноземними туристичними фірмами іноземною мовою.
6. Ділова та професійна термінологія.
7. Словотвірні морфеми та моделі у сфері туризму.
8. Основні граматичні явища, співвідношення їх форми із значенням.
9. Абревіатура фахових термінів у туристичній галузі.
10. Структура діалогу у туризмі. Особливості діалогу професійно-орієнтованого характеру.

11. Лексичний мінімум ділових контрактів, ділових зустрічей, ділових нарад у сфері туризму.
12. Мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, поводження.
13. Ділові зустрічі, переговори в туризмі (виставки, симпозіуми, конференції).
14. Особливості телефонних контактів іноземною мовою.
15. Розробка повідомлення з проблем, пов'язаних із професійними питаннями в туризмі.
16. Правила бесіди-обговорення у сфері туризму.
17. Передача здобутої при читанні професійної інформації іноземною мовою у письмовій формі.

3. Список літератури

Основні рекомендовані джерела

1. Аріон О.В. Організація транспортного обслуговування туристів : Навчальний посібник / Аріон О.В. – К. : Альтерпрес, 2008. – 192 с.
2. Баєв В. В. Основи туроперейтингу: навч. посіб. / В. В. Баєв. — К.: ДП “Вид. дім “Персонал”, 2016. — 156 с.
3. Бабарицька В. Екскурсознавство і музеєзнавство : Навчальний посібник / Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. – К. : Альтерпрес, 2007. – 464 с.
4. Бабарицька В. К., Малиновська О. Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг: навч. посіб. / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2008. – 288 с.
5. Биржаков, М. Б. Индустрия туризма: перевозки / М. Б. Биржаков, В. И. Никифоров. – 3-тье изд., перераб. и допол. – С.-Пб. : Издательский дом "Герда", 2007. – 528с.
6. Матвієнко, А.Т. Технологія та організація туристичної діяльності: Навч. посібник / А.Т. Матвієнко, В.Г. Цись. – К.: Кондор, 2015. – 120 с.
7. Матюхина Ю.А. Индустрия туризма : учебное пособие / Ю.А. Матюхина. – Москва : Флинта, 2013. – 310 с.
8. Менеджмент туризма: Учебник /Чудновский А.Д., Королев Н.В., Гаврилова Е.А., Жукова М.А., Зайцева Н.А. - М.: Федеральное агентство по туризму, 2014. - 576 с.
9. Михайліченко Г. І. Туроперейтинг : підручник / Г. І. Михайліченко. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. – 304 с.
10. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності: навч. посіб. / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 248 с.
11. Економіка туризму: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 554 с.
12. Історія екскурсійної діяльності в Україні: Навч. посібник для студ./ В. К. Федорченко, О. М. Костюкова, Т. А. Дьорова, М. М. Олексійко.-К.: Кондор, 2010. – 166 с.

13. Іванова Л. О. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг: навч. посіб. / Л. О. Іванова, О. М. Музика. – Львів : «Магнолія», 2012. – 226 с.
14. Кабанова К.В., Мотинова Е.Н., Темякова В.В. Английский язык для индустрии гостеприимства М.: Инфра-М, 2012. – 190 с.
15. Кифяк, В. Ф. Організація туризму : Навч. посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-ХХІ, 2008. – 344с.
16. Ковешніков В. С. Організація готельно-ресторанної справи: навч. посіб. / В. С. Ковешніков, М. П. Мальська, Х. Й. Роглєв. – К. : Кондор-Видавництво, 2015. – 752 с.
17. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України: навч. посіб. / О. О. Любінцева, Є. В. Панкова, В. І. Стафійчук. – К. : Альтерпрес, 2017. – 369 с.
18. Мальська М.П. Організація та планування діяльності туристичних підприємств. Навчальний посібник / Мальська М.П. – К. : Альтерпрес, 2017. – 248 с.
19. Мальська М.П. та ін. Економіка туризму: теорія та практика Підручник /Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В., Мандюк Н.Л.. — К.: Центр учбової літератури, 2014. — 544 с.
20. Мальська М. П. Світовий досвід розвитку туризму: підручник / М. П. Мальська, Н. М. Паньків, А. Б. Ховалко. – К. : «Центр учбової літератури», 2017. – 244 с.
21. Нездойминов С.Г. Основы круизного туроперейтинга : навч. посібник / Нездойминов С.Г. ; Министерство образования и науки, молодёжи и спорта Украины. - Херсон : Издатель Гринь Д.С., 2013. - 320 с.
22. Панченко Ю.В. Менеджмент внутрішнього і міжнародного туризму : навч. посібник / Панченко Ю.В., О. Є. Лугінін, С. В. Фомішин ; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України. - Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. - 342 с.
23. Скопень М. М. Інформаційні системи і технології в готельноресторанному та туристичному бізнесі: підручник / [М. М. Скопень, М. К. Сукач, О. П. Будя, О. І. Артеменко, Л. А. Хрущ]. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 764 с.
24. Стафійчук В. І. Туристичне країнознавство: навч. посіб. / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 808 с.
25. Семенов В.Ф. Туристичне країнознавство : навч. посібник / За ред. В. Ф. Семенова. - 2-ге вид., випр. і доп. – Херсон: Грінь, 2013. - 392 с.
26. Ткачук Л. М. Інноваційні технології у міжнародному туризмі : навчальний посібник / Л. М. Ткачук. – К. : VRMПрінт, 2018. – 100 с.
27. Ткачук Л. М. Організація екскурсійної діяльності : навчальний посібник / Л. М. Ткачук. – К. : VRMПрінт, 2018. – 98 с.

Додаткові рекомендовані джерела

1. География туризма : Учебник под рад. А.Ю. Александровой. – М.: КНОРУС, 2008. – 592 с.
2. Воробьева А.А. Деловой английский язык для сферы туризма / Воробьева А.А. – М. : Филоматис, 2004. – 300 с.
3. Емельянов Б.В. Экскурсоведение / Емельянов Б.В. – М. : Советский спорт, 2007. – 216 с.
4. Кабушкин, Н. И. Менеджмент туризма : Учебник / Н. И. Кабушкин. – 7-е изд., стер. – Минск : Новое знание, 2007. – 408с.

5. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності: навч. посіб. / Є. В. Козловський. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 272 с.
6. Котлер Ф., Боуэн Д., Мейкенз Д. Маркетинг. Гостеприимство. Туризм. – М.: ЮНИТИ, 2003. – 1063 с.
7. Мальська М. П. Ресторанна справа: технологія та організація обслуговування туристів (теорія та практика) : підручник / М. П. Мальська, О. М. Гаталяк, Н. М. Ганич. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 304 с.
8. Malska M., Purska I. Crisis management in tourism: theory, methodology and practice: training manual /Malska M. P., Purska I. – Л.:Кондор, 2020 – 166с.
9. Организация туристического бизнеса: технология создания турпродукта : Учеб.-практ. пособие / О. Ю. Грачева, Ю. А. Маркова, Л. А. Мишина, Ю. В. Мишунина. – М. : Дашков и К, 2009. – 276 с.
10. Осипова О.Я. Транспортное обслуживание туристов. – М. : Академия, 2006. – 384 с.
11. Чорненка Н.В. Організація туристичної індустрії / Чорненка Н.В. – К. : Атіка, 2006. – 264 с.
12. Чудновский А.Д. Управление индустрией туризма / Чудновский А.Д. – М. : КНОРУС, 2005. – 440 с. Фастовець О.О. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів : Навчальний посібник / Фастовець О.О. – К. : Вид-во ФПУ, 2007. – 233 с.
13. Хуусконен Н.М. Практика экскурсионной деятельности / Хуусконен Н.М., Глушанок Т.М. – СПб. : Герда, 2008. – 208 с

Інтернет джерела:

– http://me.gov.ua/ – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.
– http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine– офіційний сайт Світового банку.
– http://www.unctad.org – офіційний сайт ЮНКТАД
– https:// www.unesco.org/ – офіційний сайт сайт ЮНЕСКО
– https://www.unwto.org/ – офіційний сайт ЮНВТО
– http://www.un.org/ru/ - офіційний сайт ООН.
– http:// www.aigu.org.ua/ – Асоціація індустрії гостинності України
– https:// www.zruchno.travel/ – Національний туристичний портал Zruchno.Travel
– http://www.visitkyiv.com.ua/ua/index – Офіційного туристичний сайт Києва «Київ туристичний»

4. Рейтингова система оцінювання виконання завдань атестаційного екзамену

Підсумкова рейтингова оцінка набутих випускниками ОС «Бакалавр» знань та вмінь визначається в балах, виходячи із 100-бальної шкали, з наступним перерахунком оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 1):

Таблиця 1

Шкали оцінювання набутих знань та вмінь випускниками ОС «Бакалавр» за підсумками атестації

Оцінка в балах	**Оцінка за національною шкалою**	**Оцінка за шкалою ECTS**	
		Оцінка	**Пояснення**
90-100	**Відмінно**	**A**	**Відмінно** (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82 – 89	**Добре**	**B**	**Дуже добре** (вище середнього рівня з кількома помилками)
75 – 81		**C**	**Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67 – 74	**Задовільно**	**D**	**Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60 – 66		**E**	**Достатньо** (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35 – 59	**Незадовільно**	**FX**	**Незадовільно** (з можливістю повторного складання)
1 – 34		**F**	**(**з обов'язковим повторним складанням екзамену)

Підсумкова рейтингова оцінка набутих знань та вмінь випускниками ОС «Бакалавр» визначається як сума оцінок за виконання всіх завдань, передбачених програмою атестаційного екзамену.

Максимальні величини рейтингових оцінок за виконання окремих завдань у балах визначається з урахуванням значимості кожного виду завдання та інших чинників з розумінням того, що їх сума повинна дорівнювати 100 (табл. 2).

Таблиця 2

Рейтингові оцінки за виконання окремих завдань атестаційного екзамену

Вид навчальної роботи	Критерії оцінювання підсумків виконання окремих завдань атестаційного екзамену	Максимальна величина рейтингової оцінки (балів)
Виконання завдання № 1	- правильність, повнота та самостійність відповіді;	50
	- відсутність помилок та неточностей в розрахунках або оформленні;	
	- знання термінології, основних концептів у туризмі;	
	- знання особливості перекладу іншомовних текстів на професійну тематику .	
Виконання	- узагальнення отриманих знань;	20

завдання № 2	- застосування правил, методів, принципів, законів; - аналіз та оцінювання фактів, подій тощо; - вміння викладати матеріал чітко, логічно, послідовно.	
Виконання завдання № 3	- володіння понятійно-термінологічним апаратом; - застосування набутих знань та навичок, використання відповідник методик, інтерпретація теоретичних принципів та законів в процесі розгляду запропонованої проблеми - комплексний аналіз та оцінка запропонованих фактів, подій тощо - вміння робити обґрунтовані висновки, формулювати практичні пропозиції, чітко, логічно, послідовно викладати власну думку	30
Усього		**100**

Мінімальні та максимальні величини оцінок у балах за виконання кожного завдання, які відповідають певним оцінкам за національною шкалою, розраховуються за критеріями ECTS (табл. 3)

Таблиця 3

Відповідність рейтингових оцінок за виконання окремих завдань у балах оцінкам за національною шкалою

Виконання завдання №1 (тестовий блок)	Виконання завдання № 2	Виконання завдання № 3	Оцінка за національною шкалою
45-50	18-20	28-30	Відмінно
37-44	15-17	23-27	Добре
30-36	12-14	18-22	Задовільно
менше 30	менше 12	менше 18	Незадовільно

Оцінки за виконання кожного завдання комплексного державного екзамену визначаються в балах та за національною шкалою відповідно до табл. 4.

Таблиця 4

Відповідність рейтингових оцінок за виконання окремих завдань у балах оцінкам за національною шкалою

Завдання	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Пояснення
тестовий блок	45-50	Відмінно	мінне виконання, допускається незначна кількість помилок
завдання № 2	18-20		
завдання № 3	28-30		

тестовий блок	37-44	Добре	ень виконання вище середнього (допущено кілька помилок або відповідь недостатньо повна)
завдання № 2	15-17		
завдання № 3	23-27		
тестовий блок	30-37	Задовільно	ень виконання середній (має місце значна кількість недоліків)
завдання № 2	12-14		
завдання № 3	18-22		
тестовий блок	менше 30	Незадовільно	конання завдання не відповідає як мінімум 2-м з наведених критеріїв оцінювання
завдання № 2	менше 12		
завдання № 3	менше 18		

Підсумкова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та за шкалою ECTS заноситься до протоколу засідання екзаменаційної комісії, навчальної картки та залікової книжки здобувача вищої освіти, наприклад, так: ***96/Відм./A, 85/Добре/B, 77/Добре/C, 69/Задов./D, 61/Задов./E*** тощо.

Перескладання позитивної підсумкової рейтингової оцінки з метою її підвищення не дозволяється.

Вирішення питання щодо статусу здобувача вищої освіти, який не склав комплексний державний екзамен з тих чи інших причин, здійснюється в установленому порядку.

5. Перелік довідкових джерел інформації, якими дозволяється користуватись під час комплексного державного екзамену

1. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / [авт. уклад. Смолій В.А., Федорченко В.К., Цибух В.І.] – К.: Видавничий дім «Слово», 2006.– 372 с.
2. Всесвітня туристська організація (ВТО). Статистика, періодика, публікації. Офіційний сайт в мережі Інтернет. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// www.world-tourism.org/
3. Статистичні бюлетні: Туристична діяльність в Україні.– К.: Держстат. України, 2014. – 14 с.
4. Смаль І.В. Географія туризму та рекреація: словник-довідник / Смаль І.В. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2016 – 208 с.
5. https://ukrstat.org/uk/operativ/menu/menu_u/tur_.htm – сайт Державна служба статистики України, розділ «туризм».

Додаток 1. Зразок оформлення екзаменаційного білету

Національний авіаційний університет

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

Освітній ступінь «Бакалавр»

Напрям підготовки 242 Туризм

ОПП Туризмознавство

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №

1. Тестовий блок
2. Завдання № 2
3. Завдання № 3

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму та країнознавства

Протокол № _____ від «___» _____ 20___ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище, ініціали)

Додаток 2. Зразок оформлення листу підготовки відповідей на екзамені

ЛИСТ ПІДГОТОВКИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЕКЗАМЕНІ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

Напрям підготовки 242 Туризм

Студент _____ курсу_____ групи _____ _____

_____ _____

(прізвище, ініціали) (дата)

Варіант № _____

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайом-лення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульо-ваного			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				